

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Edward

Nazwisko: Aksztulewicz

Miejsce urodzenia: Wilno

Data urodzenia: 27-05-1923

Imię ojca: Józef

Imię matki: Józefa

Znany/a też jako: Stanisław Pożniak

urodzony/a 26- 11-1917

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Akta kontrolno-śledcze Wydziału Śledczego WUBP Białystok z lat 1945-1952 przeciwko Edwardowi Aksztulewiczowi vel. Stanisław Woźniak/ Poźniak. Do AK wstąpił w 1943 roku w Wilnie, przyjmując ps. "Broda". W roku 1945 nielegalnie przekroczył granicę polsko-litewską pod nazwiskiem Poźniak Stanisław i zamieszkał w Białymstoku. Zatrzymany 10.04.1945 jako podejrzany o dezercję z WP. Dnia 8.05.1945 uciekł wraz z innymi więźniami z Więzienia Karno-Śledczego w Białymstoku, gdzie został osadzony z polecenia Prokuratora Wojskowego Sądu Garnizonowego w Białymstoku. Należał do 5 Brygady Wileńskiej AK pod dow. Zygmunta Szendziarza ps. "Łupaszka" działającej na terenie woj. białostockiego. Walczył najpierw w 1 kompanii szturmowej por. Jana Mazura ps. "Piast", a następnie w 1 szwadronie Zygmunta Błażejewicza ps. "Zygmunt". Brał udział w akcjach zbrojnych, m.in. 8.08.1945 pod wsią Sikory pow. Sokołów oraz 18.08.1945 we wsi Miodusy-Dworaki, pow. Bielsk Podlaski, w wyniku której szwadron "Zygmunt" wraz z oddziałem Władysława Łukasiuka ps. "Młot" rozbił grupę operacyjną NKWD, UB i WP pod dow. mjr Gribkowa. Rannego w akcji E. Aksztulewicza ukryto we wsi Czaje-Wólka. Dnia 27.08.1945, podczas akcji operacyjnej, w/w został aresztowany przez PUBP Bielsk Podlaski. Śledztwo prowadził WUBP w Białymstoku w okresie od 13.09.1945 do 18.10.1945. E. Aksztulewicza osadzono w Więzieniu Karno-Śledczym w Białymstoku na mocy postanowienia WUBP w Białymstoku z 13.10.1945. W akcie oskarżenia sporządzonym przez WUBP Białystok z 21.12.1945 E. Aksztulewicz został oskarżony o przynależność do organizacji AK, nielegalne przekroczenie granicy polsko-litewskiej, posiadanie broni palnej bez zezwolenia, używanie cudzej metryki, że będąc rocznikiem poborowym nie stawił się do RKU oraz samowolne opuszczenie więzienia. Dnia 03.01.1946 Wojskowy Prokurator Garnizonu w Białymstoku zatwierdził akt oskarżenia i skierował sprawę do sądu.

IPN Bi 07/294 (KSL-878,761/III).

Akta Wojskowego Sądu Garnizonowego z lat 1945-1996 w sprawie karnej dotyczącej Edwarda Aksztulewicza, ps. "Broda". Decyzją WSG w Białymstoku z 31.01.1946 postępowanie zostało zawieszane na posiedzeniu niejawnym, z powodu poważnych powikłań zdrowotnych oskarżonego. Wg orzeczenia lekarskiego ze szpitala Więzienia Karno-Śledczego w Białymstoku chory przebywał tam do stycznia 1947. Rozprawa główna odbyła się 14.02.1947. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z 17.02.1947 E. Aksztulewicz uznano winnym zarzucanych mu czynów i skazano na karę 10 lat pozbawienia wolności i 5 lat utraty praw publicznych i obywatelskich praw honorowych. Postanowieniem WSR w Białymstoku z 20.03.1947 o zastosowaniu amnestii wyrok pozbawienia wolności złagodzone do 5 lat. E. Aksztulewicz został osadzony w Więzieniu Karnym w Rawiczu, gdzie przebywał w okresie 20.06.1947 - 23.06.1948. Następnie przetransportowany został do Więzienia we Wronkach, gdzie przebywał do zakończenia kary, tj. 27.08.1950.

IPN Bi 212/1437 (Sr 180/47) oraz materiały ewidencyjne.

Kwestionariusze osobowe do Charakterystyki nr 41 opracowane w latach 1974-1979 w Wydziale "C" KWMO w Białymstoku dotyczące członków 5 Brygady Wileńskiej Armii Krajowej działającej na terenie woj. białostockiego. Kwestionariusz z 06.03.1978 dotyczy Edwarda Aksztulewicza ps. "Broda", członka AK w Wilnie od 1944 roku. Dnia 10.04.1945 aresztowany w Białymstoku, następnie osadzony w Więzieniu Karno-Śledczym w Białymstoku, jako podejrzany o dezercję z WP i nielegalne przekroczenie granicy. Zbiegł z aresztu 08.05.1945. Dnia 12.06.1945 wstąpił do 5 Brygady Wileńskiej AK i należał do 1 kompanii szturmowej por. Jana Mazura ps. "Piast", następnie 1 szwadronu pod dow. Zygmunta Błażejewicza ps. "Zygmunt". Dnia 18.08.1945 ranny w m. Miodusy Dworaki pow. Bielsk Podlaski i ulokowany we wsi Czaje Wólka, gdzie został aresztowany 27.08.1945.

IPN Bi 019/22/3 (1/22).

Akta Wydziału "C" WUSW Białystok z lat 1986-1989 stanowią Kwestionariusze osobowe do Charakterystyki nr 91 opracowane w latach 1986-1989 w Wydziale "C" WUSW w Białymstoku dot. organizacji Armia Krajowa/ Armia Krajowa Obywatelska obwodu Wysokie Mazowieckie krypt. "5"/ "Dąb"/ "Lew nr 5"/ "Buraki-27". Kwestionariusze z 31.05.1989 dotyczą Edwarda Aksztulewicza, ps. "Broda", który od sierpnia 1944 do września 1945 należał do Kedywu AK na terenie pow. Wysokie Mazowieckie, pod dow. Heronima Perkowskiego ps. "Dziadek", gdzie pełnił funkcję dowódcy drużyny. Posiadał automat PPsZ i 200 szt. amunicji. 11.11.1945 brał udział w napadzie na posterunek MO w Sokolach. Jeden z członków organizacji aresztowany 17.11.1945 zeznał, że zwerbowany został do AK dnia 16.08.1945 przez Edwarda Aksztulewicza, ps. „Broda” pochodzącego z Wilna, pracującego u gospodarza we wsi Zdrody-Stare gm. Poświętne.

IPN Bi 019/132/1-2 (2/62), IPN Bi 019/133/2 (2/62).

Akta Sądu Wojewódzkiego we Wrocławiu z lat 1994-1995 stanowią materiały dotyczące sprawy wniesionej przez żonę Edwarda Aksztulewicza o zadośćuczynienie za niesłuszne skazanie w trybie ustawy z dnia 23.02.1991. W materiałach znajduje się Postanowienie Sądu Wojewódzkiego w Białymstoku (III Ko 307/93) z dnia 28.02.1994. Postanowienie uznaje za nieważny wyrok Wojskowego Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 17.02.1947 (nr sprawy Sr 180/47).

IPN Wr 401/1251 (III Ko 127/95/o).